

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 16. september 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rasmus Nexø Jensen
Sagsnr.: 2014-0030-2348
Dok.: 1236326

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1288 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. juli 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Karen Hækkerup

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1288 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for effekten af initiativerne i regeringens offerpakke fra 2013 på følgende punkter:

- I hvor mange sager er ofrene underrettet om gerningsmands 1) løsladelse 2) udgang 3) optræden i medierne?
- Hvad er domstolenes erfaringer med at sætte offerets version af sagen mere i centrum?
- I hvor mange tilfælde er der sket del-udbetalinger i Erstatningsnævnet efter de nye regler, og hvad er sagsbehandlingstiden nedbragt til?”

Svar:

1. Som anført i regeringsgrundlaget fra oktober 2011, ”Et Danmark, der står sammen”, ønsker regeringen, at ofre for kriminalitet skal hjælpes bedre.

Regeringen fremlagde derfor i samarbejde med Enhedslisten i sommeren 2012 en offerpakke bestående af tre tiltag: Etablering af en offerfond, udvidelse af underretningsordningen over for ofre, hvis gerningsmanden under afsoningen f.eks. optræder som central person i et tv-program, samt et tiltag, som skal kunne sætte offerets version af sagen i centrum i retssager. Som et yderligere tiltag besluttede regeringen ligeledes i samarbejde med Enhedslisten efterfølgende at gennemføre en styrkelse af rammerne for behandlingen af sager om offererstatning.

De nødvendige lovregler vedrørende henholdsvis etablering af en offerfond, udvidelse af underretningsordningen og styrkelse af rammerne for behandling af offererstatningssager blev fastsat ved to lovforslag vedtaget i Folketinget i juni 2013 (lov nr. 603 af 12. juni 2013 om Offerfonden og lov nr. 629 af 12. juni 2013 om ændring af retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Udvidelse af ordning om underretning af forurettede og styrkelse af rammerne for behandling af ansøgninger om offererstatning)).

Spørgsmålet om at sætte offerets version af sagen i centrum i retssager behandles af Strafferetsplejeudvalget. Udvalget forventes at afgive betænkning i løbet af i år.

2. For så vidt angår spørgsmålet om underretning af forurettede om gerningsmandens løsladelse, udgang eller optræden i medierne kan Justitsministeriet oplyse, at der ved lov nr. 412 af 9. maj 2011 blev indsat en ny be-

stemmelse i retsplejelovens § 741 g om forurettedes muligheder for at blive underrettet, når gerningsmanden kommer på fri fod.

Bestemmelsen blev – som det fremgår af pkt. 1 ovenfor – som led i regeringens offerpakke udvidet ved lov nr. 629 af 12. juni 2013, således at den også kom til at omfatte underretning af forurettede under visse omstændigheder, når den dømte medvirker i tv-programmer mv.

Det følger af retsplejelovens § 741 g, stk. 1, at i sager, hvor der er afsagt dom om ubetinget fængselsstraf for en grovere overtrædelse af straffeloven, hvor vold, trusler eller anden personfarlig kriminalitet indgår, eller en seksualforbrydelse, underrettes den forurettede efter anmodning om tidspunktet for den dømtes første uledsagede udgang og løsladelse og om eventuel undvigelse, hvis den dømte har været varetægtsfængslet før dom og ikke har været løsladt mellem dommens afsigelse og fuldbyrdelse. I sådanne tilfælde underrettes den forurettede desuden efter anmodning, hvis gerningsmanden under afsoning og på institutionens område med institutionens viden medvirker i optagelserne til et tv- eller radioprogram produceret til udsendelse her i landet, hvori den pågældende har en fremtrædende rolle, eller i et portrætinterview i et dansk dagblad. Det samme gælder ved medvirken i optagelserne af et sådant tv- eller radioprogram eller interview uden for institutionens område i tilfælde, hvor institutionen har meddelt tilladelse til udgang med viden herom. Er den forurettede afgået ved døden, underrettes den forurettedes nære pårørende efter anmodning. Underretning kan afslås, hvis væsentlige hensyn til gerningsmanden taler for det.

Det følger bl.a. af bestemmelsen, at underretning gives efter anmodning fra den forurettede. Underretning efter retsplejelovens § 741 g forudsætter i øvrigt, at den dømte har været varetægtsfængslet før dom og ikke har været løsladt mellem dommens afsigelse og fuldbyrdelse.

Ifølge retsplejelovens § 741 g, stk. 2, finder reglerne i stk. 1 tilsvarende anvendelse, hvis gerningsmanden er dømt til anbringelse efter straffelovens §§ 68, 69, 73 eller 74 a eller til forvaring efter straffelovens § 70.

Efter retsplejelovens § 741 g, stk. 3, kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om underretningsordningen.

I medfør heraf har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 823 af 26. juni 2013 om underretning ved udgang og løsladelse mv. samt ved medvirken i tv- eller radioprogrammer eller portrætinterview.

Det følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at anmodning om underretning gives til den politikreds, der behandler eller har behandlet straffesagen.

Når politidirektøren har truffet afgørelse om underretning, orientere denne den relevante institution, statsadvokat mv., som efter bekendtgørelsens regler skal foretage underretningen.

Bekendtgørelsens § 8 regulerer, hvilken myndighed der foretager underretning. Som det fremgår heraf, foretages underretning af enten kriminalforsorgen, statsadvokaten eller politikredsen. Det følger således af bestemmelsens stk. 1, at underretning vedrørende dømte, som er idømt en ubetinget fængselsstraf eller dømt til forvaring, skal foretages af kriminalforsorgen. Efter bestemmelsens stk. 2 skal underretning vedrørende dømte, som er dømt til anbringelse efter straffelovens §§ 68, 69 eller 73, foretages af den statsadvokat, som efter straffelovens § 72, stk. 1, fører tilsyn med foranstaltningen. Af bestemmelsens stk. 3 følger, at underretning vedrørende dømte, som er dømt til anbringelse i en sikret institution som led i fuldbyrdelsen af en dom om ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a, foretages af den politikreds, som har behandlet straffesagen. Endelig følger det af bestemmelsens stk. 4, at underretning vedrørende dømte, der løslades i forbindelse med straffedommens afsigelse, fordi straffen anses for udstået ved forudgående varetægtsfængsling, foretages af politikredsen på den mødende anklagers foranledning.

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet om antal sager, hvor der er sket underretning, har Justitsministeriet indhentet udtalelser fra Rigspolitiet, Rigsadvokaten og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Rigsadvokaten har bl.a. oplyst følgende, som Rigspolitiet har henholdt sig til:

”Det er ikke muligt på baggrund af politiets sagsstyringssystem (POLSAS) at trække statistik om antallet af sager, hvor politiet har underrettet forurettede om gerningsmandens udgang, løsladelse mv., ligesom politikredsene har oplyst Rigsadvokaten om, at der ikke på anden måde sker en registrering af disse sager. Den generelle tilbagemelding fra politikredsene er, at underretning ved politiets foranstaltning sker i meget begrænset omfang. De regionale statsadvokater har ligeledes oplyst Rigs-

advokaten om, at det ikke via deres sagsbehandlingssystem er muligt at trække valide statistiske oplysninger om antallet af de underretninger, der er givet af statsadvokaterne. En nærmere redegørelse for antallet af sager, hvor politikredsene og statsadvokaterne har underrettet forurettede om gerningsmandens udgang mv., forudsætter derfor en ressourcekrævende manuel gennemgang af de relevante sagskategorier, hvilket jeg på det foreliggende grundlag ikke har fundet anledning til at iværksætte.

I lyset af politikredsenes tilbagemelding – og at det [...] er Kriminalforsorgen, der som udgangspunkt foretager underretning i sager, hvor gerningsmanden er idømt ubetinget fængselsstraf eller forvaring – er det min umiddelbare opfattelse, at der er tale om et forholdsvis begrænset antal sager, hvor det er politikredsene og de regionale statsadvokater, som underretter den forurettede om gerningsmandens udgang, løsladelse mv.”

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i øvrigt oplyst, at i de sager, hvor politidirektøren har orienteret kriminalforsorgen om, at der skal ske underretning af den forurettede, vil dette blive noteret på den dømtes sag i kriminalforsorgens klientsystem. Det er imidlertid ikke muligt at lave et maskinelt dataudtræk fra klientsystemet over de sager, hvor politidirektøren har truffet afgørelse om, at den forurettede skal underrettes om den dømtes første uledsagede udgang mv., og hvor kriminalforsorgen som følge heraf efterfølgende har underrettet den forurettede. En sådan opgørelse vil kræve en manuel gennemgang af samtlige sager, hvor den dømte er idømt en ubetinget fængselsstraf for en grovere overtrædelse af straffeloven, hvor vold, trusler eller anden personfarlig kriminalitet indgår, eller en seksualforbrydelse, og vil i givet fald være meget ressourcekrævende.

3. Til brug for besvarelsen af spørgsmålet om sagsbehandlingstid og deludbetalinger i Erstatningsnævnet har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Erstatningsnævnet, der har oplyst følgende:

”Regeringens offerpakke fra 2012 samt styrkelsen af rammerne for behandlingen af sager om offererstatning trådte i kraft den 01-07-2013, jf. bl.a. lov nr. 629 af 12-06-2013 om ændring af retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Udvidelse af ordning om underretning af forurettede og styrkelse af rammerne for behandling af ansøgninger om offererstatning).

I perioden **fra 01-07-2013 til 31-12-2013** traf Erstatningsnævnet i alt 2.669 afgørelser. Af disse afgørelser var i alt 1.757 (hele eller delvise) imødekommet.

Det er desværre ikke muligt elektronisk at trække oplysninger om, hvorvidt de 1.757 (hele eller delvise) imødekomelser er eneste udbetaling i en sag eller deludbetaling i en sag. Sådanne oplysninger forudsætter en manuel gennemgang af de sager, som de pågældende afgørelser vedrører. Nævnet har ikke på nuværende tidspunkt fundet grundlag for at foretage en sådan manuel gennemgang.

Den samlede gennemsnitlige sagsbehandlingstid i hele 2013 udgjorde i alt 71 dage.

I perioden **fra 01-01-2014 til 30-06-2014** har Erstatningsnævnet truffet i alt 2.300 afgørelser. Af disse afgørelser var i alt 1.448 (hele eller delvise) imødekomelser.

Nævnet har siden 01-01-2014 registreret, hvilke af nævnets afgørelser der er ”førstegangs”-afgørelser. En ”førstegangs”-afgørelse vil i nogle sager udgøre den endelige afgørelse, mens den i andre sager vil være den første af flere afgørelser. Nævnet kan på den baggrund oplyse, at 1.203 afgørelser ud af de i alt 2.300 afgørelser, som nævnet har truffet i perioden fra 01-01-2014 til 30-06-2014, er ”førstegangs”-afgørelser, og at 748 af ”førstegangs”-afgørelserne er (hele eller delvise) imødekomelser.

Erstatningsnævnet kan endvidere oplyse, at den samlede gennemsnitlige sagsbehandlingstid i perioden udgør i alt 81,5 dage, og at sagsbehandlingstiden for de 748 ”førstegangs”-afgørelser, der er (hele eller delvise) imødekomelser, udgør i alt 48,1 dage.

Det kan i øvrigt tilføjes, at nævnet i stigende grad tilkender erstatning og godtgørelse vedrørende dokumenterede krav, der umiddelbart kan imødekommes, herunder i form af acontoudbetalinger. Samtidig anmoder nævnet om yderligere dokumentation og oplysninger vedrørende eventuelle krav, som ikke på det foreliggende grundlag kan imødekommes. Nævnet venter således ikke med at udbetale erstatning og godtgørelse, til alle krav er endeligt opgjort og dokumenteret.”